

AKTUALITY ARBORISTICKÉ AKADEMIE

Nezisková organizace – Arboristická akademie ZO ČSOP

Standardy Evropské a národní

Evropské arboristické standardy - je to odborný materiál nebo další z nástrojů ovlivňování oboru byrokracií EU? Jaký je vztah národních standardů a norem jednotlivých zemí k nově uvolňovaným standardům evropským?

V následujícím příspěvku bychom vás rádi provedli historií vzniku EAS, seznámili vás s osobami a organizacemi odpovědnými za vznik textu standardů a zejména objasnili proces jejich vzniku a plánovaný účel.

Nápad začít pracovat na EAS vznikl v roce 2017, kdy v Evropské arboristické radě (EAC) zastupoval místo prezidenta Josef Grábner, DiS. V té době jsme měli za sebou vytvoření systému a koordinaci vývoje 12-ti českých národních arboristických standardů, které byly zpracované pro Agenturu ochrany přírody a krajiny jako řada A v rámci Standardů péče o přírodu a krajinu. Zkušenosti z tohoto procesu a opakující se tlak na koordinaci a sjednocení činnosti evropských školicích a certifikačních center

programu European Tree Worker vedl k nápadu zahájení ambiciózního projektu - harmonizace evropského arboristického know-how.

Prvním krokem bylo získání podpory ze strany EAC. Arboristická akademie byla v té době nově přijatým certifikačním centrem a získání

důvěry pro ustanovení pracovní skupiny Evropských arboristických standardů bylo poměrně těžkým diplomatickým úkolem, ve kterém nám radou a podporou asistovali zejména naši přátelé a kolegové Glen Read (Norway) a Jochum Bax (Španělsko). Po roční snaze byla pracovní skupina ustanovena a my měli mandát a finanční podporu na uspořádání dvou setkání, která měla zmapovat možnost harmonizace pracovních postupů v oblasti praktické péče o mimolesní stromy. Pozvání k participaci na této aktivitě obdržela v té době všechna certifikační centra EAC a se zájmem o účast se přihlásili zástupci:

- Slovenska
- Polska,
- Španělska
- Belgie
- Holandska
- Litvy
- Lotyšska
- Německa
- Itálie.

Česká republika byla zastoupena Arboristickou akademií a od počátku fungovala jako koordinátor aktivity. Získali jsme mandát k uspořádání dvou setkání, která proběhla v březnu 2018 v Barceloně (Španělsko) a v říjnu téhož roku v Rize (Lotyšsko). Výsledkem těchto schůzek bylo zejména prověření možnosti dospět k jednotné definici přístupů k základním oblastem péče o mimolesní stromy v kontextu celé Evropy. Diskutované byly oblasti:

- terminologie
- rozdílů v taxonomickém spektru stromů
- vlivu klimatických diferencí
- historické a kulturní rozdíly
- známé problémy ze zkušeností certifikačních komisařů...

Výstupem byla jednak definice prvotního záměru - sestavení prvních 3 Evropských arboristických standardů z oblasti praktické péče (témata Výsadba, Řez, Bezpečnostní vazby) a jednak schéma záměru pro daný projekt získat podporu mezinárodního projektu Erasmus+. Sestavením žádosti

a její administrace se ujala Česká republika v zastoupení Arboristické akademie.

Projekt byl podán a na druhý pokus úspěšně prosazen v rámci národní agentury České republiky a v říjnu 2019 tak mohlo proběhnout první setkání v Bruselu (Belgie) nově ustanovené pracovní skupiny TeST, což je akronym pro

Technical Standards in Tree Work. Kromě výše uvedených zástupců národních arboristických organizací se do procesu ještě připojili kolegové z Chorvatska, kteří na vývoji standardů a činnosti pracovní skupiny participovali vně projektu na vlastní účet.

Na tomto místě je třeba představit členy pracovní skupiny, a to podle abecedy:

Belgie

Je zastoupená společností Inverde. Inverde je vzdělávací pobočka společnosti Natuurinvest, zřízenou státní Agenturou pro přírodu a lesy. Inverde je lídrem na trhu ve Flandrech v oblasti školicích kurzů o lesním, zeleném a přírodním managementu. Jmenovaným zástupcem společnosti Inverde je **Tom Joye**. Kromě vlastní práce na textech standardů měl Tom na starosti i koordinaci vzniku doplňkového výstupu - publikace o vlivu architektury stromů na jejich řez.

Česká republika

Koordinátorem projektu je Arboristická akademie, základní organizace Českého svazu ochránců přírody. Jsme organizačním centrem národního certifikačního programu Český certifikovaný arborista, certifikačním centrem ETW a největším tuzemským školicím centrem v oblasti péče o mimolesní zeleň. Jako vedoucí pracoviště projektu máme možnost mít v pracovní skupině dva zástupce, kterými jsou **Jaroslav Kolařík** a **Valentino Cristini**. Administraci

projektu vykonávaly **Gabriela Němečková** a **Eliška Diblíčková**. Vedle práce na textu standardů si zástupci ČR vzali na starost i vývoj mobilní aplikace pro evidenci bezpečnostních vazeb SDSTrees.

Holandsko

Zahradnickou velmoc a zemi s největším zastoupením certifikovaných arboristů (v přepočtu na počet obyvatel) zastupuje **Henk van Scherpenzeel** a jeho společnost Boomtotaalzorg. Henk je nejzkušenějším (čti "nejstarším") členem skupiny s 50 lety pracovní zkušenosti v oboru arboristika. Henk měl kromě vlastní práce na textu standardů na starosti i doplňkový list specifikující řez mladých stromů.

Chorvatsko

Naopak nejmladším členem skupiny je **Goran Huljenich** ze společnosti Urbani šumari.

Itálie

Italským zástupcem národní arboristické organizace SIA (Società Italiana di Arboricoltura) je **Paolo Pietrobon** ze společnosti Silvatica.

Německo

Zemi s největším zastoupením certifikovaných arboristů v Evropě a se sídlem EAC zastupují v projektu dva členové týmu. Jedním je přímý zmocněnec EAC **Junko Oikawa-Radscheit** a jako druhý zástupce se v projektu střídali **Dirk Dujesiefken** (Institut für Baumpflege) a **Thomas Amtage**.

Litva

Jako litevští zástupci se v průběhu projektu vystřídal **Algis Davenis** a jeho syn **Jonas** ze skupiny Lithuanian Arboricultural Center, Vilnius.

Lotyšsko

Lotyšsko zastupovala **Daiga Strēle** ze společnosti **Labie Koki Eksperti**. Ta se současně postarala i o zajištění obrazové dokumentace standardů, které vytvořila její kolegyně ze společnosti - **Olga Klubova**.

Polsko

Polsko v pracovní skupině zastupovali **Kamil Witkos-Gnach** a **Beata Pachnowska**, oba z nadace **Instytut drzewa z Wrocławu**. Polští kolegové kromě vývoje textu standardů zajistili i dodatečný výstup ve formě pracovního listu o správě mrtvého dřeva.

Slovensko

Slovenskou arboristickou organizaci **ISA Slovensko** zastupoval **Tomáš Fraňo** z Bratislavy.

Španělsko

Španělským zástupcem reprezentujícím **Asociación Española de Arboricultura** je **Gerard Passola** ze společnosti **Doctorarbol** z katalánské Barcelony.

Na tomto místě nesmím zapomenout na přínos našich kolegů

z **Arboricultural Association** z Velké Británie - **Simona Richmond**a a **Sarah Bryce**. Jednacím jazykem pracovní skupiny je sice angličtina, ovšem pro nikoho ze členů se nejedná o jazyk mateřský. Zejména českou variantu angličtiny (zvanou **Czen-glish**) mohou ocenit ti, kdo toto video sledují v anglické verzi. Převedení textu standardu z řekneme "pracovní angličtiny" na "skutečnou angličtinu" bylo u každého standardu značnou výzvou, přičemž kolegové z **AA** přispěli nejen prostou jazykovou korekturou, ale i odbornými připomínkami, reflektujícími názory na řešenou problematiku z prostředí britských ostrovů.

ArboChat

Diskuse k arboristickým tématům probíhá na platformě **Zoom** každé pondělí od 20:00. Zaměření jednotlivých epizod jsou pestrá. Věnujeme se praktické arboristice, teorii, legislativě či ekonomice. V rámci speciálních dílů **ArboChat PLUS** se můžete těšit na rozhovory s významnými osobnostmi oboru a arboristy ze zahraničí.

Nedávno proběhlo:

- 50. díl Aktuální ceníky prací a jejich porovnání (J. Forejt)
- 51. díl Pozemní pracovník v praxi (s M. Kottem)
- 52. díl Často přehlížené defekty a jejich vliv na stabilitu stromů (D. Q. Stach)
- 53. díl Výsadba stromů v urbanizovaném prostředí (s M. Zelenákem)

Březenové ArboChaty:

- 7.3. Ríging; spustacie brzdy, winche, bubny (s M. Zelenákem)
- 14.3. NV 362/2005 Sb. - postavení stromolezení v právním systému ČR a s tím související praxe (J. Fanta)
- 21.3. Dendrologický průzkum 1 - základní schéma a hodnocení základních ploch (J. Kolařík)
- 28.3. Ekonomické téma s J. Forejtem

Záznamy:

Editované videozáznamy již proběhlých **ArboChatů** lze získat za drobný poplatek na odkazu: <https://vimeo.com/ondemand/arbochat/>

Postupně vystavujeme **ArboChaty** ve formě podcastu, a to každou středu. Všechny podcasty **Arboristické akademie** naleznete na podcast.arboristika.cz, či je snadno vyhledáte v aplikacích, které se k poslechu podcastů běžně používají (Spotify, Apple Podcasts, atd.). Nedávno jsme zveřejnili 12. a 13. epizodu **ArboChatu**: **Kalkulace cen v arboristice** a **Povýsadbový (komparativní) a výchovný řez**. Naceňování zakázek i výchovné řezy jsou témata, na která se často debata stočí i v aktuálních **ArboChatech**, není tedy určité na škodu si výše zmíněné epizody poslechnout.

Setkání probíhá na platformě **zoom.us**. Pro připojení na kterékoli pondělí se postačí zaregistrovat pouze jednou na odkazu: <https://arbo.arboristickaakademie.cz/arbochat> nebo pomocí přiloženého QR kódu.

Nyní se podívejme blíže na proces vzniku textu Evropských arboristických standardů.

- Jak už jsme uvedli, vlastní rámec obsahu standardů byl sestaven činností pracovní skupiny EAC ještě před vznikem skupiny TeST. Hrubý obsah materiálu ve formě názvů kapitol je tedy daný, i když v průběhu diskuse se samozřejmě mění ledačos.
- Prvním krokem je samozřejmě příprava setkání. To má na starosti Eliška a můžeme vás ujistit, že prosté sladění kalendářů 12 vysoce vytížených osob je výzvou. Každé setkání pracovní skupiny má na starosti zástupce jedné z členských zemí. Letošní únor byl ve znamení lotyšské Rigy, což nebyl úplně skvělý výhled na optimální počasí. Ale vzhledem k tomu, že programem byly finální úpravy a poslední praktické setkání skupiny bez plánovaného pobytu v terénu, nebyl to problém.
- Pandemická situace v Evropě nám poměrně dost zamávala s jednacím řádem. Neustálé změny v možnosti/nemožnosti se scházet a cestovat do určitých zemí nás přinutily naučit se řešit problémy nejen osobním kontaktem, ale i pomocí on-line setkání. To nás stálo celkem dramatické několikaměsíční úsilí směřující k vymyšlení způsobu, jak zajistit všechny formy účasti a samozřejmě k zajištění patřičné výbavy. Zde musím poděkovat kolegům ze společnosti SAFE TREES (ČR) bez kterých by náš stávající technologický set up asi nevznikl. Aktuálně pořádáme schůzky v hybridní podobě - tedy s částí účastníků v místě konání, se současným streamováním pomocí platformy ZOOM pro ty, kdo mají možnost přímé simultánní účasti a se současným nahráváním programu na privátní kanál Youtube pro zbytek účastníků, kteří se mohou s probíranými tématy seznámit později. (Na tomto místě bych rád poprosil všechny youtubery, videobloggery a influencery, aby se přestali chechtat - my jsme arboristé a obsah zkratky HDMI byl pro nás ještě před nedávným časem podobným tajemstvím jako pro vás je třeba ... CODIT). 😊

- Místa setkávání se výrazně liší. Jedno ale mají společné - ať to je zámek v Belgii, hotel ve Španělsku nebo penzion v Holandsku či Itálii, poskytují zázemí pro více či méně skromné ubytování, pro diskusi a pro poznávání lokálních metod managementu stromů. Za tímto účelem naše jednání často doplňují schůzky s místními experty na konkrétní řešenou problematiku.
- Členové pracovní skupiny zpravidla posílají své návrhy definic či úprav již existujících částí dopředu. Dostávají tak pracovní verzi k prostudování před vlastním jednáním. Během diskuse dochází ale k masivním zásahům do textu, které je poměrně velkou výzvou průběžně evidovat formou, která je současně přehledná a zachycující dynamiku změn. Během každého jednání tak vzniká několik verzí zpracovávaného dokumentu - pro ilustraci počet verzí standardu řezu stromů dosáhl čísla 20.
- Představa, že by některý ze členů týmu měl záměr, aby text Evropských standardů kopíroval jeho národní "zájmy" je naivní. I když vstupními materiály pro jednání je studium dosavadních disponibilních materiálů - tedy německých ZTV Baumpflege, British Standards, ANSI Norms a Best Practices, českých, slovenských a polských národních standardů, zájmem celé pracovní skupiny je, aby Evropské standardy přinášely oboru nejen konsensus, ale i novou kvalitu přístupu. Přehlednost, nadhled a obsahovou robustnost.
- Kromě vlastního textu se řeší i obrazová příloha, která ať chceme či nikoli z vizuálního pohledu defi-

nuje každý text. Olga je umělec se vším všudy a jako zahradní architekt je schopná "na první dobrou" odhadovat obsahovou stránku toho, co potřebujeme jednotlivými ilustracemi sdělit. I tak ale některé konkrétní ilustrace vznikaly jako 4. či 5. verze po dlouhých a intenzivních výměnách názorů.

- Všechny hlavní techniky, technologie a terminologické skupiny jsou dohledávané v literatuře a pro každé rozhodnutí o směřování konsensuálního názoru se snažíme docílit obecného souhlasu všech členů. Pokud to není možné, základní text standardu buď přímo odkazuje na tzv. národní přílohy nebo je formulovaný obecně a specifikaci v těchto přílohách implikuje.
- Finální text standardu z pera pracovní skupiny je (ještě před jazykovou korekturou ze strany Arboricultural Association) uvolněn do veřejné oponentury. Šíření textu standardu mezi všechna certifikační centra je úkolem EAC a shromažďování připomínek k textu probíhá opět v angličtině (případně po překladu národním arboristickým sdružením). Zpracování či odmítnutí jednotlivých příspěvků je odpovědným úkolem, který pracovní skupina bere velmi vážně. Jsme si vědomi názorové roztržitosti v některých oblastech našeho oboru a snažíme se vyvarovat jak zavádění „novinek“ (dosud neověřených byt moderních názorů), tak reflexe historických a dnes již opouštěných přístupů. O jednotlivých sporných připomínkách proto skupina hlasuje a bez generálního konsensu všech národních zástupců se projednáváná informace nemůže

objevit v textu Evropského standardu.

- Pro informaci - ke standardu Řez stromů dorazilo přes 300 připomínek, které byly projednané pracovní skupinou a zpracované do finální verze textu.
- Po ukončení veřejné oponentury je finální schválený text převeden do konsolidované grafické podoby. Design Evropských standardů zpracoval Dominik Stadler, loga standardů pochází z dílny reklamní agentury Red Peppers. Všechny překlady textu jsou povinně prezentované v daném jednotném grafickém stylu. Pouhé dva měsíce po uvolnění textu standardu Řez stromů jsou zpracovány (nebo ve fázi rozpracování) překlady do:

- Francouzštiny
- Němčiny
- Italských
- Španělštiny
- Češtiny
- Holandštiny
- Ukrajinštiny

s chystanými překlady do dalších evropských jazyků. Na tomto místě upozorňujeme na princip, kdy překlad probíhá na základě uzavřené smlouvy s poskytovatelem licence na info@arboristika.cz na základě licence "Attribution-NoDerivatives 4.0 International CC BY-ND 4.0)". Licenci pro překlad do konkrétního jazyka dostává vždy pouze jedna organizace, která překlad provádí na vlastní účet s povinností jeho následného bezplatného šíření v elektronické podobě. Právo na případný tisk a šíření (prodej) výtisků pak má výhradně zpracovatel překladu.

- Jako doprovodné intelektuální výstupy projektu bylo zahrnuté zpracování následujících materiálů:

- Řez stromů po výsadbě
- Management mrtvého dřeva
- Architektura korun stromů a její vliv na jejich řez
- Aplikace pro evidenci bezpečnostních vazeb SDSTrees (Shared Database of Stabilised Trees).
- Většina setkání pracovní skupiny je i setkáním lidí,

přátel s obdobnými zájmy a s podobným pohledem na realitu. V rámci projektu TeST tak vznikají nejen profesionální, ale i osobní vazby, které jsou dále rozvíjené formou pozvánek k přednášení či k prosté výměně zkušeností v rámci firem a osobní praxe.

- Vyvrcholením činnosti pracovní skupiny TeST bude finální konference, která proběhne ve dnech 25. a 26. srpna 2022 v českých Průhoncích. Z kapacitních důvodů bude konference (která bude bezplatná) pouze pro zvané účastníky. Chápeme ovšem i zájem širší arboristické obce z celé Evropy o sdílení diskuse a informací o tomto stěžejním tématu - proto po ukončení projektu ve dnech 13.-14.10.2022 uspořádáme on-line konferenci na stejné téma pro všechny účastníky z celé Evropy (a celého zbytku světa).

Implementace vzniklých materiálů s jednotlivými národními standardy by neměla být problematická díky dvěma zmíněným principům:

- bezplatnému šíření el. verze anglického i národních jazykových mutací všech standardů
- vytvoření národních příloh, reflektujících národní, klimatická a kulturní specifika dané země/regionu.

Z impulsů, které jsme obdrželi od partnerů v této fázi, je zřejmé, že

EAS jsou obecně vnímané jako obrovský pozitivní impuls, a to dokonce i v zemích, kde národní arboristické standardy mají již dlouhou tradici a značný odborný impakt. Informace z EAS jsou vnímané jako aktualizovaná formalizace arboristického know-how a budou postupně do národních standardů zapracovávány.

Musím si posteskknout, že asi jedinou zemí, kde EAS naráží u části odborné veřejnosti na nepochopení a dokonce dezinformační kampaně je právě iniciátor projektu - Česká republika. Osobně to přičítám nevyzrálému oboru u nás, který má dosud jen cca 30 let a část kolegů má stále představu, že používání neetických postupů je nástrojem ke získání okamžitého zisku. Na tomto místě bych rád citoval zkušenost, kterou cestovatel Pavel Pavel uvedl v jednom z rozhovorů s politickým správcem ostrova Rapa Nui. Ten mu řekl: "My jsme u nás na Velikonočním ostrově historicky vyzkoušeli úplně všechny formy lidské interakce. Jednu dobu jsme se dokonce navzájem i jedli. Ale dospěli jsme k tomu, že jedinou smysluplnou formou je spolupráce." Věřme tomu, že tato zkušenost (bez nutnosti kanibalského intermezza) bude formovat i blízkou budoucnost arboristického oboru u nás, pro který EAS představují nástroj sjednocení a posílení.

Národní příloha k Evropskému standardu řezu

Jednou ze zásadních aplikačních částí Evropských arboristických standardů jsou národní přílohy. Ty mají sloužit k tomu, aby se hlavní text standardů nemusel omezovat výhradně na části, které projdou všeobecným konsensem, ale aby mohl zahrnovat i ty části, které jsou sice obecně přijímané, ale ne ve všech zemích ještě plně implementované. Národní přílohy, které jsou povinnou součástí projektu TeST a jejich vytvoření ke všem třem standardům je odpovědností jednotlivých partnerů. Národní přílohy jsou nástrojem jednotlivých zemí vyjádřit osobitý přístup k řešeným pravidlům - hlavním

účelem je objasnit specifika místního přístupu pro arboristy při příp. výměně pracovních sil. Obsahem národní přílohy jsou následující oblasti informací:

- Seznámení s kontextem pro růst stromů v dané zemi (klimatické a kulturní oblasti)
- Popis situace v oboru arboristiky z pohledu návštěvy kolegy z jiné země
- Základní rozbor legislativy v řešené oblasti, pokud to komplexnost politického uspořádání dané země dovoluje
- Definice specifik v oblasti technik či technologií řešeného standardu formou výjimek z pravidel či

postupů definovaných Evropskými standardy.

Aktuálně dokončujeme práci na České národní příloze k Evropskému standardu řezu stromů. Text přílohy je součástí tohoto čísla Aktualit Arboristické akademie (v anglickém jazyce) a vychází z anglického překladu Standardu péče o přírodu a krajinu A02 002 - Řez stromů. Do konce měsíce dubna t.r. je otevřená možnost zasílat připomínky k textu a v rámci **ArboChatu dne 11.4.** proběhne i diskuse nad touto problematikou při pravidelném „osobním“ setkávání arboristů.

TeST setkání Riga

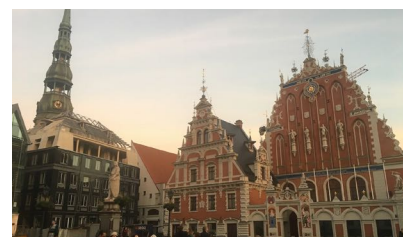
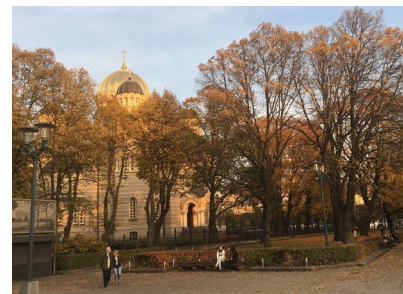

Ve dnech **21.-25.2.** proběhlo v Rize (Lotyšsko) poslední „velké“ setkání pracovní skupiny TeST. Značnou výzvu toto jednání představovalo hned ze dvou důvodů. Prvním byla dlouhodobá pandemická krize, která některým z účastníků znemožnila fyzickou účast - buď proto, že jim chybí očkování nebo jim zaměstnavatel neumožnil vycestování. Druhým byla komplikující se bezpečnostní situace, která ke konci setkání vyvrcholila vpádem ruských vojsk na Ukrajinu. I tak jsme ale ve většinovém zastoupení

mohli absolvovat celý program setkání a dotáhnout tak dva zbývající standardy blíže k finálním verzím. Hlavním programem bylo uzavření vývoje textu Evropského standardu bezpečnostních vazeb. Sešlo se téměř 200 komentářů a připomínek, které byly podrobně projednané a z nichž naprostá většina byla akceptovaná a zapracovaná do textu standardu. Z České republiky své komentáře poslal pouze jediný arborista, i tak ale děkujeme všem, kdo se na komentování a doplňování textu standardů podíleli v průběhu vývoje. Dopracované byly i ilustrace a vznikl finální vzhled jeho titulní strany. Plné dva dny byly věnované pokračování vývoje textu Evropského standardu výsadby. Hrubá verze textu tohoto rozsáhlého standardu má přes 80 stran. Aktuálně intenzivně pracujeme na konsolidaci textu a podrobné specifikaci projednávaných hlavních oblastí. Velké díky patří kolegům ze společnosti Labie Koki Eksperti - zejména Daize Strele, která se postarala o kompletní zázemí pro jednací tým včetně krátkých exkurzí po okolí hotelu v historickém městě Riga. Technologický proces zapojení více účastníků do diskuse

v on-line prostředí byl již tentokrát zvládnutý na mnohem vyšší úrovni. Současně jsme měli zapojené kolegy v diskusní skupině a tentýž obsah byl streamovaný na kanál youtube pro záznam.

Zahájené byly i přípravy finální konference projektu, která je již naplánovaná na konec srpna tohoto roku a proběhne v Průhonicích u Prahy. Odlet z Rigy byl sice orámovaný přilétávajícími armádními letadly, ale všichni zúčastnění se v pořádku dostali domů.

ECOST projekt začíná

V roce 2021 byl národní agenturou programu Erasmus+ přijat k realizaci projekt s názvem **ECOST** (což je akronym pro **European Consulting Standards in Tree Work**), který volně navazuje na zkušenosti, které vývojový tým získal prací na projektu TeST, jehož výsledkem bylo vytvoření prvních 3 Evropských arboris-

tických standardů. Záměrem a obsahem projektu ECOST je vytvoření dalších 3 Evropských arboristických standardů - tentokrát směřujících do konzultačních oblastí oboru:

- Posuzování stavu stromů
- Oceňování stromů
- Ochrana stromů při stavební činnosti.

První jednání pracovního týmu je plánované na 4.-6. dubna t.r. a proběhne v sídle Arboristické akademie v Kolíně. Přivítáme zde zastupce 10 partnerských zemí z celé Evropy a na programu bude zejména rozvržení vývoje a zpracování kompletního plánu aktivit.

Osobnosti české a slovenské arboristiky

Mgr. Daniel Kocourek je majitelem firmy Arbon se sídlem v jihočeském Holubově, kterou provozuje se svým kolegou Richardem Jirákem, DiS.

1. Na webových stránkách firmy Arbon - péče o dřeviny jsem se dočetla, že jsi začal s arboristikou již v roce 1999. Dokonce sis doplňoval vzdělání na VOŠ zahradnické. Co bylo tenkrát tím prvním impulzem stát se arboristou?

Asi dělat něco smysluplného. Studoval jsem tenkrát na Západočeské univerzitě v Plzni, obor Kulturní a sociální antropologie a po dvou letech jsem si na jedné přednášce uvědomil, že bych mnohem raději někde manuálně pracoval, než tu marnil čas. Přerušil jsem studium, odjel do Izraele, kde mám část rodiny a kde jsem chtěl pracovat. Po pár měsících tam ale začal ozbrojený konflikt a já musel domů. Tak jsem hledal brigádu. Jednoho dne jsem v Plzni před knihovnou potkal spolužáka, který pracoval jako stromolezec a řekl mi, ať přijdu k nim na firmu. Že tam výsadbaři pořád někoho potřebují. Tak jsem začal sázet stromy, kopat díry, jezdit s multikárou, používat sprostá slova. Ale pořád jsem pokukoval po lezecké partě. Až v zimě jim někdo vypadl, tak mě oslovili, zda nechci jet s nimi. Byl jsem nadšený. Po prvním

dni lezení o mně předák prohlásil, že ze mě nikdy stromolezec nebude. A od té doby se tím živím. 😊

2. Tvé kroky vedly i do zahraničí. Můžeš nám přiblížit zkušenosti z USA a Španělska, případně i jiných zemí, co Ti tato zahraniční praxe přinesla?

V Americe jsem pracoval v Arizoně. Takže úplně jiné podnebí a stromy. Polopoušť. Obrovské horko. Bezvětří. Pak zase kruté bouře. Když

klesla teplota pod 40°C, byli jsme šťastní. Vše se tam podřizovalo zisku. Každý v týmu přesně věděl, co má dělat. Vše na sebe navazovalo a vše bylo v poklusu. Já běhal i ve spaní. Taky jsem si uvědomil, že u nás děláme často mnohem kvalifikovanější a odbornější práci v péči o stromy. V Americe vše určoval zákazník. Jak to chtěl, tak to bylo. Bez ohledu na nároky stromu. Nechci paušalizovat mé zkušenosti z Arizony na zbytek USA.

Je to velká země. Tam jsem si uvědomil, jak se u nás máme dobře. Jak jsme oproti Američanům vzdělaní a chytří, a taky, že tu pořád fouká. I v tom největším vedru alespoň mírný vánek. Španělsko bylo co do podmínek podobné. Působil jsem v Andalusii. Zase palmy. Jen vybavení ještě sto let za opicemi. Neznali ani stupačky. Takže si koupili pevné horolezecké boty, do kterých si našroubovali bodce a v nich leželi. Ve 40°C. Naučil jsem se tam hezky ostříhat pomerančovníky do kulata.

3. Kde a jak jsi získal nejceněnější zkušenosti v arboristice?

Tam, kde jsem začal. V Plzni, u firmy PROSTROM. Z toho, co jsem se tam naučil, těžím dodnes. Navíc jsem tam poznal skvělé lidi, poctivé a charakterní, kteří jsou obecně i mně vzácní. Jím vděčím téměř za vše, co umím.

4. Jsi mimo jiné i držitelem mezinárodní certifikace ETW. Pohybuješ se aktuálně i na zahraničních trzích v rámci arboristiky?

Ne. Mám dost práce a závazků u nás. „Narajzovat“ jsem se už dost.

5. Účastnil ses někdy i závodů ve stromolezení v ČR nebo v zahraničí?

Jako závodník jednou. Myslím, že jsem nebyl poslední. A pak několik let jako rozhodčí. V zahraničí jsem se byl několikrát podívat na Evropské mistrovství, abych viděl, jak to dělají kluci odjinud.

6. Poděliš se s námi o nějaký kuriózní zážitek z Tvé arboristické praxe?

Vzpomínám si, že jsem jednou v Arizoně kácel kaktus. Několikametrové Saguaro.

7. Zabýváš se i rizikovým kácením stromů, musel jsi někdy řešit v práci při kácení nějakou extra krizovou situaci?

Myslím, že extra krizovou ani ne.

8. Myslíš si, že je důležité sebevzdělávání v oboru a co Ty osobně děláš pro získání nových vědomostí v arboristice?

Účastním se odborných seminářů (dnes spíše webinářů) a konferencí. Nejvíce se ale snažím učit od stromů v praxi. Místo nových poznatků bych raději použil staré pravdy. Organismy, které tu fungují přes sto milionů let, vědí moc dobře, jak mají růst a co potřebu-

jí. My bychom je měli respektovat a nezasahovat tam, kde to není nutné. Příroda je dokonalá a ví, co dělá. My se musíme tiše učit její zákonitosti. Kdo pracuje s živými organismy, měl by pro to mít určitý cit. Není to matematika a nelze vše rozdělit do škatulek. I když tuto práci dělám přes dvacet let, stále mě stromy překvapují, co dokážou přežít, jak se přizpůsobit i naopak.

9. Co by sis přál, aby se v souvislosti s arboristikou v ČR změnilo?

Nenapadá mě nic významného. Stále je co zlepšovat. Ale celkově si myslím, že máme kvalitní odborníky a možnosti vzdělávání. I řadu kvalifikovaných arboristů a firem.

10. Co Tvůj volný čas, jak a s kým ho nejraději trávíš?

V zimě na běžkách, v létě s batohem na horách. Taky si rád něco postavím ze dřeva.

Dřevní houby v arboristické praxi

Lesklokorky s jednoletými plodnicemi

V prostředí České republiky se jedná zejména o dva druhy - lesklokorku lesklou (*Ganoderma lucidum*) a l. prykyřičnatou (*G. resinaceum*). I když z pohledu arboristiky je jednoznačně důležitější l. prykyřičnatá, druhý ze jmenovaných zástupců kompletně vyplňuje informační prostor internetových vyhledávačů proto, že se tímto jménem označuje velmi známý doplněk stravy, známý pod japonským názvem reishi (případně pod čínským Ling zhi, což znamená „božská houba nesmrtelnosti“).

Etymologie názvů je následující:

- *lucidum* odkazuje na latinské slovo *lucidus* a znamená „lesklý“ nebo „brilantní“; odkazuje na lakovaný vzhled povrchu plodnice.
- *resinaceum* specifické epiteton znamená „pryskyřičný“ a je odkazem na tvrdě tuhnoucí lepkavou tekutinu, která vytéká z poškozených plodnic.

V případě jednoletých lesklokorek se jedná o dva poměrně rozdílné zástupce, proto se jim budeme věnovat separátně. Hlavní charakteristiky rodu *Ganoderma* platí o obou zástupcích. Oba působí intenzivní bílý typ tlení a barva jejich výtrusů je tmavě hnědá.

Lesklokorka lesklá (*Ganoderma lucidum*) je roztroušeně se vyskytující druh rostoucí na dřevě listnáčů, nežádá i jehličnanů (smrk). Nejčastěji je výskyt na dubových pařezích či v jejich okolí. Jedná se o druh nápadný lesklým, jakoby nalakovaným povrchem klobouku a zejména výskytem třeně.

V druhovém komplexu *G. lucidum* panuje mnoho taxonomických nejasností ohledně statusu zastoupených druhů, jejichž identifikace a vymezení jsou nejasné kvůli jejich širokému spektru morfologické variability. Při vyhledávání léčivých účinků je nutné zdůraznit, že východoasijský druh, známý pod zmiňovaným názvem reishi, není totožný s druhem evropským.

Podobná a vzácnější lesklokorka jehličnanová (*Ganoderma carnosum*) má černohnědý povrch klobouku a roste (téměř výhradně) na jehličnanech, liší se těž výrazněji ornametovanými a silně cynofilními sporama.

Lesklokorka prykyřičnatá (*Ganoderma resinaceum*) je mohutnější choroš, rostoucí nejčastěji na bážích starých živých dubů, s oblibou na dubu červeném (*Quercus rubra*). Na tomto rodu je kolonizace často omezená na kořenový systém, zatímco při napadení platanu (*Platanus x hispanica*) vystupuje i několik metrů po kmeni. Plodnice je nápadná lesklou, jakoby nalakovanou krustou na svrchní straně plodnice, čímž se odlišuje např. od běžné lesklokorky ploché (*Ganoderma applanatum*). Podobnou krustu má např. i lesklokorka lesklá (*Ganoderma lucidum*), která však patří do skupiny druhů se třeněm. Vzácná lesklokorka Pfeifferova (*Ganoderma pfeifferi*) se liší tmavou dužninou, nasládlým pachem a rozměry výtrusů. Plodnice obsahují trama (vrstvu hyf mezi rourkami), což ji odlišuje od dalších druhů evropských lesklokorek. Povrch plodnice se rozteká pod ohněm ze zápalky obdobně, jako je tomu u l. Pfeifferovy.

U lesklokorky prykyřičnaté byla při výzkumech potvrzena (obdobně jako u l. tmavé) schopnost překonávat reakční zónu ve dřevě stromů, kterou naopak postrádá l. plochá.

28	1	2	3	4	5	6
ArboChat	+ Evakuace a první pomoc ve stromolezení Polygon Singing Rock Poniklá	ArboChat PLUS podcast – uvolnění dílu	Nejvýznamější škůdci v arboristice KOLÍN			
7	8	9	10	11	12	13
ArboChat		ArboChat podcast – uvolnění dílu	Konference “Systémová ochrana dřevin” OSTRAVA + on-line			
		+ STROMOLEZENÍ Polygon partner Singing Rock Slovensko				
14	15	16	17	18	19	20
ArboChat		ArboChat podcast – uvolnění dílu	Komplexní studium arboristiky KOLÍN			
21	22	23	24	25	26	27
ArboChat		Přípravný kurz na certifikaci ČCA PP KOLÍN				
finální konference LIFE TreeCheck Brusel						
28	29	30	31	1	2	3
ArboChat						
4	5	6	7	8	9	10
ECoST Kick-off project meeting Czech Republic				ČCA – pozemní pracovník KOLÍN	Výsadba HODONÍN	
ArboChat						
+ STROMOLEZENÍ Polygon partner Singing Rock Slovensko						
11	12	13	14	15	16	17
ArboChat	Přípravný kurz na certifikaci ČCA PP KOLÍN					
+ STROMOLEZENÍ Polygon Singing Rock Poniklá						
18	19	20	21	22	23	24
		Správa zeleně KOLÍN				
		Den Země KOLÍN				
ArboChat	Řez stromů BRNO		Komplexní studium arboristiky KOLÍN			
25	26	27	28	29	30	1
ArboChat			Přípravný kurz VETcert ON-LINE			

LEGENDA:

+ Název školení
- školení pořádané ve spolupráci s SINGINGROCK, přihlášky na www.singingrock.cz | + Název školení
- školení pořádané ve spolupráci s WORKSAFETY Kolín, přihlášky na www.worksafety.cz | + Název školení
- školení pořádané ve spolupráci s agenturou IPSUM. Přihlášky na www.ipsum.cz . | + Název školení
- školení pořádané ve spolupráci se společností Safe Trees. Informace na info@safetrees.cz |
|---|--|---|---|